

สาระน่ารู้เรื่อง “ การพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการให้เป็นหน่วยงานต้นแบบ ในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ”

โดย ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

.....

สืบเนื่องจากข้อกฎหมายในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ส่งผลให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยตามมาตรา ๙ (๑) - (๘) ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ที่ผ่านมาสํานักงานปลัดสํานักนายกรัฐมนตรี (สปน.) โดยสํานักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (สขร.) ได้จัดทำโครงการพัฒนาหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการทั้งในส่วนกลางระดับกระทรวง (หนึ่งกระทรวง หนึ่งหน่วยงานต้นแบบ) และในส่วนภูมิภาคระดับจังหวัด (หนึ่งจังหวัด หนึ่งหน่วยงานต้นแบบ) เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานภาครัฐอย่างยั่งยืน เสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) พิจารณาเห็นชอบให้ดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๔ เป็นต้นมา เป็นโครงการต่อเนื่อง และได้มีการเปลี่ยนแปลงกลุ่มเป้าหมายเพิ่มเติมเพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งสรุปสาระสำคัญของการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการตามโครงการฯ ดังกล่าวเพื่อส่วนราชการต่าง ๆ ได้รับความ ดังนี้

๑. การดำเนินการตามโครงการพัฒนาหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ฯ ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นมา โดยได้มีการนำเสนอ กขร. ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ให้ความเห็นชอบกรอบแนวทางการพัฒนาหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการให้เป็นหน่วยงานต้นแบบระดับภูมิภาคทั่วประเทศ (หนึ่งจังหวัดหนึ่งหน่วยงานต้นแบบ) เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานภาครัฐอย่างยั่งยืนฯ (ครั้งแรก เฉพาะหน่วยงานส่วนภูมิภาค) พร้อมทั้งให้ความเห็นชอบให้จัดทำโครงการพัฒนาหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ฯ ตามหลักเกณฑ์การประเมินหน่วยงานต้นแบบฯ ที่กำหนด เป็นโครงการต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔

๒. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้มีการปรับปรุงโครงการพัฒนาหน่วยงานต้นแบบฯ ให้ครอบคลุมหน่วยงานในส่วนกลางระดับกระทรวงเพิ่มขึ้น โดยได้นำเสนอ กขร. ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๔ ให้ความเห็นชอบในการขยายโครงการให้ครอบคลุมหน่วยงานของรัฐในส่วนกลางระดับกระทรวง ภายใต้กรอบแนวทางการพัฒนา “หน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการให้เป็นหน่วยงานต้นแบบระดับกระทรวง (หนึ่งกระทรวง หนึ่งหน่วยงานต้นแบบ)” เป็นโครงการต่อเนื่อง เพื่อให้

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีสภาพบังคับกับหน่วยงานของรัฐในส่วนกลางทุกหน่วยงาน

๓. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้นำเสนอ กขร. ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ ให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการพัฒนาหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้เป็นหน่วยงานต้นแบบในส่วนกลางระดับกระทรวง (หนึ่งกระทรวง หนึ่งหน่วยงานต้นแบบ) และในส่วนภูมิภาคระดับจังหวัด (หนึ่งจังหวัด หนึ่งหน่วยงานต้นแบบ) ฯ เป็นโครงการต่อเนื่อง

๔. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้นำเสนอ กขร. ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการพัฒนาหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ และพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานให้เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมทั้งให้ปรับเกณฑ์การประเมินหน่วยงานต้นแบบฯ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป

๕. ในการดำเนินการตามข้อ ๒.๑ - ๒.๓ นั้น สขร. ได้ดำเนินการตามกรอบแนวทางในการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

๕.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนาหน่วยงานต้นแบบฯ โดยการประกาศหลักเกณฑ์ฯ และมีหนังสือแจ้งทุกกระทรวงและทุกจังหวัดเพื่อขอความร่วมมือให้คัดเลือกศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐในกระทรวงและในจังหวัด ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกเข้าร่วมโครงการฯ

๕.๒ จัดทำคู่มือการตรวจประเมินหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ และจัดทำแบบการตรวจแนะนำ (Check List)

๕.๓ สปน. โดย สขร. ออกไปตรวจประเมินหน่วยงานต้นแบบตามแบบประเมินการตรวจแนะนำ (Check List)

๕.๔ ประกาศรายชื่อหน่วยงานของรัฐที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นหน่วยงานต้นแบบ

๕.๕ จัดพิธีลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) การเป็นเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงานของรัฐ

๕.๖ จัดประชุมสัมมนาประจำปีให้กับหน่วยงานต้นแบบตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ฯ

๕.๗ จัดพิธีมอบโล่รางวัลของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในวันจัดงาน สัมมนาทางวิชาการในโอกาสครบรอบการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๕.๘ สรุปผลการดำเนินโครงการฯ ในภาพรวม เสนอ กขร. พิจารณาเชิงนโยบายเพื่อเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณา มีมติสนับสนุนให้ทุกกระทรวงและทุกจังหวัดจัดตั้งงบประมาณในการพัฒนาหน่วยงาน ต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างยั่งยืนโดยรวมต่อไปในทุกพื้นที่

๖. สำหรับเกณฑ์การประเมินหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น กขร. ได้เห็นชอบให้ สขร. ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๖.๑ กำหนดให้ทุกจังหวัดมีหน่วยงานต้นแบบในการ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ อย่างน้อย จังหวัดละ ๑ หน่วยงาน ต้นแบบ (เปรียบเสมือนตัวแทนหรือเครือข่ายของสำนักงาน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการประจำจังหวัด) โดย หน่วยงานต้นแบบดังกล่าวต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานการตรวจประเมิน หน่วยงานในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ในประเด็นสำคัญ ดังนี้

๖.๒ มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ตามแบบการ ตรวจแนะนำ (Check list) ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานรัฐอย่างครบถ้วน โดยมีการปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่างชัดเจนตลอดเวลา และเผยแพร่ไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อย ๑ ปี

๖.๓ มีแผนการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างต่อเนื่อง

๖.๔ ไม่มีการร้องเรียนกรณีฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๖.๕ เป็นหน่วยงานที่มีความโปร่งใสไม่มีการทุจริตและประพฤติมิชอบในการปฏิบัติราชการ

๖.๖ ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการ ณ จุดบริการศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ในระดับพึงพอใจขึ้นไป

๖.๗ มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่หรือ ประชาชนในพื้นที่ ให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของ ราชการอย่างต่อเนื่อง หรือมีจำนวนผู้รับบริการ ณ จุดบริการ ศูนย์ ข้อมูลข่าวสารของราชการเพิ่มขึ้น ปีละไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕

๖.๘ มีคู่มือในการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ของราชการ เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงานต้นแบบ

๖.๙ มีเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงาน โดยปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่าง ชัดเจนตลอดเวลาและเผยแพร่อย่างน้อย ๑ ปี

๖.๑๐ มีช่องทางรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ณ จุดบริการศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ และทางเว็บไซต์ของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงานภาครัฐ

๗. หน่วยงานของรัฐที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการของจังหวัดตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว จะได้รับการสนับสนุนสิ่งจูงใจในฐานะเป็นหน่วยงานต้นแบบดีเด่นของจังหวัด ดังนี้

๗.๑ ได้รับโล่รางวัลของนายกรัฐมนตรีและได้ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อเป็นเครือข่ายของ สขร. โดยจะเป็นหน่วยงานหลักในการร่วมพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐในภาพรวม เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย ๓ ปี

๗.๒ ได้เป็นหน่วยงานตัวอย่างที่มีการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารของราชการดีเด่น รวมทั้งเป็นที่ศึกษาดูงานของหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ในพื้นที่นั้นๆ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐในพื้นที่ มีการพัฒนาในรูปแบบเดียวกับหน่วยงานต้นแบบ โดยหน่วยงานต้นแบบจะทำหน้าที่เป็นเสมือนหน่วยงานพี่เลี้ยงให้หน่วยงานของรัฐอื่นๆ เพื่อให้มีการพัฒนาไปในแนวทางเดียวกัน

๗.๓ ได้รับการสนับสนุนสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ จาก สขร. อย่างต่อเนื่อง โดย สขร. จะเป็นที่ปรึกษาให้หน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของทุกจังหวัด

๗.๔ ได้เข้าร่วมประชุมประจำปีระหว่าง สขร. กับหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง

๗.๕ สเปน. จะผลักดันให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต้นแบบประจำจังหวัดต่าง ๆ มีโอกาสได้รับการพิจารณาสิทธิประโยชน์จากผู้บริหารเป็นกรณีพิเศษต่อไป

๘. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จะมีการปรับเกณฑ์การประเมินหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่ง สขร. ได้จัดทำระบบการรายงานทางอิเล็กทรอนิกส์ (Tempate) เพื่อให้หน่วยงานสามารถเลือกระบบที่รองรับการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ได้ตรงกับความประสงค์ของหน่วยงาน รวมทั้ง จะจัดอบรมให้ความรู้ในการใช้ระบบดังกล่าวให้กับหน่วยงานก่อนการประกาศใช้เกณฑ์การประเมินแบบใหม่ ต่อไป

จะเห็นได้ว่าโครงการในการพัฒนาหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการทั้งในส่วนกลางระดับกระทรวง (หนึ่งกระทรวง หนึ่งหน่วยงานต้นแบบ) และในส่วนภูมิภาคระดับจังหวัด (หนึ่งจังหวัด หนึ่งหน่วยงานต้นแบบ) เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานภาครัฐอย่างยั่งยืน เป็นการสอดคล้องดูแลหน่วยงานของรัฐให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ รวมทั้งให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ซึ่งถือเป็นการดำเนินการในเชิงรุกของ กขร. ที่สำคัญประการหนึ่ง ในการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการใช้สิทธิรับรู้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ เพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้ การดำเนินโครงการพัฒนาหน่วยงานต้นแบบฯ ดังกล่าว มีเป้าหมายที่จะดำเนินโครงการในปี ๒๕๕๘ เป็นปีสุดท้าย ซึ่งหน่วยงานที่สนใจสามารถสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ได้ โดย สขร. จะประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วไปอีกครั้งหนึ่ง

(ผู้สนใจรายละเอียดสามารถเข้าดูได้ที่เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ <http://www.oic.go.th> หัวข้อ “ข่าว/กิจกรรม”

.....